

**Dabas lieguma “Dubnas paliene” dabas aizsardzības plāna
uzsākšanas informatīvā sanāksme (attālināti)
2020. gada 15. decembrī plkst. 15:00**

Sanāksme notiek tiešsaistes videokonferences formātā (“Zoom”)

Sanāksmes protokols

15.05 sanāksmi atklāj dabas lieguma (turpmāk – DL) “Dubnas paliene” dabas aizsardzības plāna (turpmāk - DA plāns) izstrādātāja SIA “Vides Konsultāciju Birojs” (turpmāk – VKB) pārstāve Kristīne Vilciņa (turpmāk – KV) un saka, ka esam pulcējušies uz DA plāna DL “Dubnas paliene” DA plāna uzsākšanas informatīvo sanāksmi. DA plāns tiek izstrādāts Kohēzijas fonda projekta *Dabas skaitīšana* ietvaros, plāna pasūtītājs ir Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – DAP). Darba kārtībā paredzēts iepazīstināt ar sanāksmes mērķi un uzdevumiem, klātesošie, kas vēlas, iepazīstinātu ar sevi un pastāstītu par savu saistību ar šo DL un DA plānu, tad īsumā tiktu pastāstīts par DL “Dubnas paliene” dabas vērtībām un dabas aizsardzības plāna mērķi, uzdevumiem un procedūru. Pēc tam galvenā daļa – laiks dalībnieku jautājumiem un priekšlikumiem. KV jautā, vai ir kādi iebildumi par šo darba kārtību?

Klātesošajiem iebildumu nav.

KV informē, ka šīs sanāksmes mērķis ir informēt par DA plāna izstrādes procedūru, par plānotajiem pētījumiem, par DL “Dubnas paliene”, tā nodibināšanas mērķi, īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām. Sanāksmes galvenais mērķis ir uzklaut sanāksmes dalībnieku viedokļus, ierakstīt tos protokolā, lai tālāk varētu ņemt vērā plāna izstrādē. KV iepazīstina ar DA plāna izstrādātāju – VKB un plāna izstrādē iesaistītajiem speciālistiem: KV būs DA plāna izstrādes vadītāja, Māris Nitcis – kartogrāfs, Inga Erta – zālāju biotopu un augu sugu eksperte, Laura Grīnberga, viņa piedalās šodienas sanāksmē – saldūdens biotopu un augu sugu eksperte, Edgars Dzenis – putnu sugu eksperts, Maksims Balalaikins – bezmugurkaulnieku sugu eksperts, Mārtiņš Burkāns – hidroloģijas un hidroģeoloģijas eksperts. KV lūdz sanāksmes dalībniekus iepazīstināt ar sevi, saistību ar DL “Dubnas paliene”, kā arī īsumā izstāstīt, ko sagaida no DA plāna. KV ierosina sākt ar DA Latgales administrāciju, kas ir vistuvāk šai teritorijai un vislabāk pārzina problēmas.

Dace Vasiļevska (turpmāk – DV), pārstāv DAP Latgales administrāciju, darbojas Dubnas palienes teritorijā jau apmēram astoņus gadus, līdz ar to ir radies priekšstats par to, kas notiek šajā teritorijā ilglaicīgākā laikā periodā. No DA plāna sagaida konkrētu darbību tālāko izvērtējumu, kā uzlabot teritorijas bioloģisko daudzveidību, kā atkal panākt līdzsvarotu situāciju starp iedzīvotājiem un dabas vērtībām, kā to visu sabalansēt, lai gan iedzīvotājiem, gan dabas vērtībām būtu vienlīdz labi šajā teritorijā. Jāizvērtē arī tūrisma infrastruktūras izbūves iespējas, tas piesaistītu vairāk cilvēkus no malas, līdz ar to Dubnas paliene tiktu parādīta citiem Latvijas iedzīvotājiem.

Sintija Kotāne (turpmāk – SK), pārstāv DAP Dabas aizsardzības departamentu, ir plānots, ka būs uzraudzības grupas sastāvā un vadīs uzraudzības grupu.

KV jautā, vai vēl kāds vēlas iepazīstināt ar sevi un izteikties? Tērzētavā ir ziņa, ka Kristīnei Zepai no Valsts meža dienesta un Sabīnei Uļjanovai (turpmāk - SU) no Vārkavas novada pašvaldības diemžēl nav mikroфона, bet var piedalīties sanāksmē ar rakstiskām ziņām.

KV pateicas visiem, kas iepazīstinājuši ar sevi, saka, ka tad izstāstīs par īsumā par Dubnas palienu. KV izsaka cerību, ka ir izdevies iepazīties ar prezentācijām, kas tika nosūtītas kopā ar uzaicinājumu. Bija gan prezentācija par DA plāniem, gan DAP Latgales administrācijas prezentācija par

problēmjaudājumiem Dubnas palienē, gan arī KV prezentācija par DL “Dubnas paliene” un par DA plāna izstrādi.

KV turpina, lai raisītu diskusijas, īsi iepazīstināt ar DL “Dubnas paliene”. DL “Dubnas paliene” ir īpaši aizsargājama dabas teritorija, kategorija – dabas liegums, tā ir arī Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija *Natura 2000*, dibināta 2004. gadā, kad Latvijas iestājās Eiropas Savienībā. DL platība ir 377 ha. DL atrodas Latvijas A daļā divu novadu - Līvānu novada (neliela daļa) un Vārkavas novada teritorijā. Teritorija ir izveidota, lai aizsargātu sugām bagātas mēreni mitrās pļavas un upju palieņu zālājus, kā arī tiem raksturīgās retās un aizsargājamās sugas, piemēram, jumstiņu gladiolu un griezes. Teritorijai nav noteikts speciāls funkcionālais zonējums, tam nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu, MK 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 «Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi» V nodaļa nosaka atļautās un aizliegtās darbības, kas ir tādas pašas kā citos dabas liegumos, kuriem nav individuālo noteikumu. DL “Dubnas paliene” sastopamie aizsargājamie biotopi pieder divām biotopu grupām – upju biotopiem un zālāju biotopiem. Dubnas upe ir atbilst aizsargājamam biotopam *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*. Sastopami vairāku veidu zālāju biotopi, bet lielākās platības – aptuveni 50 % no visas DL teritorijas – aizņem palieņu zālāji. DA plāna izstrādes mērķis ir nodrošināt teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, bet, lai to izdarītu, ir nepieciešams saskaņot dažādās intereses: gan dabas aizsardzības, gan dabas resursu izmantošanas, gan arī reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses. To nosaka likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Minētais likums nosaka, ka DA plānā ietver zinātnisko informāciju par aizsargājamo teritoriju, pamatojumu funkcionālajam zonējumam, ja tāds nepieciešams, kā arī nosaka vienotus visas teritorijas apsaimniekošanas pasākumus, kas ir vērsti uz teritorijas aizsardzības mērķu sasniegšanu. Likumā noteiktais tālāk detalizēts MK 2007. gada 9. oktobra noteikumos Nr. 686 «Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību», kur jau detalizētāk aprakstīts, kā jāizstrādā plāns un kam jābūt plāna saturā. Pēc šiem noteikumiem arī plāns tiks izstrādāts. Iepriekš DA plāns DL “Dubnas paliene” nav ticis izstrādāts, jaunais DA plāns taps 12 gadu periodam, tas varētu darboties no 2022. līdz 2034. gadam. Īsumā par to, kāda būs šī DA plāna izstrādes procedūra, ko nosaka MK noteikumi. Šobrīd norisinās informatīvā sanāksme, pēc tam viena mēneša laikā DAP izveidos DA plāna izstrādes uzraudzības grupu, kurā aicinās pieteikties dažādu institūciju pārstāvjus, kas ir iekļauti MK noteikumos, kā arī zemes īpašnieku pārstāvi. Lūgums zemes īpašniekiem pieteikties DAP, lai ņemtu dalību uzraudzības grupā. DA plāna izstrādes laikā būs vismaz 3 uzraudzības grupas sanāksmes, kuras ir atklātas, tajās var piedalīties jebkurš. Cerams, ka sanāksmes varēs notikt klātienē. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks orientējoši nākamā gada decembrī. Pēc tam ir jāsaņem pašvaldības atzinums, jāorganizē pēdējā uzraudzības grupas sanāksme, pēc tam plāns tiek iesniegts DAP izskatīšanai. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs to varētu apstiprināt 2022. gadā. Galvenais izpētes periods būs nākamā gada pavasarī un vasarā, kas tiks pētītas sugas un biotopi un plānoti apsaimniekošanas pasākumi. Līdz šim iesūtīti sekojoši problēmjaudājumi, kas risināmi DA plānā: DL robeža vietām nesakrīt ar autoceļu nodalījuma joslas malu, būs nepieciešami robežas precizējumi, problēma ir Dubnas upes aizaugšana un upes taisnošanas sekas, publiskās piekļuves, tūrisma infrastruktūras trūkums, zālāju platību aizaugšana vai atsevišķās vietās - pārganišana, novērojama bioloģiskās daudzveidības samazināšanās zālajos, ko vērtēs arī eksperti, domās, ko darīt, lai to apturētu un atgrieztu bioloģisko daudzveidību. Tiek gaidīti Jūsu ierosinājumi, kādi vēl ir problēmjaudājumi, kurus plānam risināt. Īpaša uzmanība DA plāna izstrādē tiks pievērsta DL robežu precizēšanai, putnu faunas izpētei, vecupju izpētei, kas nav veikta dabas skaitīšanā, Dubnas palienes hidroloģiskais režīms un zālāju apsaimniekošanas izvērtējumam – kā ir iespējams uzlabot upju un zālāju biotopu kvalitāti, vai iespējams atgriezt upes kādreizējo tecējumu vai veikt citus pasākumus, kas ļautu labāk justies retajām un aizsargājamām sugām? Tiks plānota upes un tās krastu apsaimniekošana, piemērojot upi ūdenstūrismaam.

KV lūdz klātesošos uzdot jautājumus un izteikt savu viedokli un priekšlikumus DA plāna izstrādei, uz kuriem varēs atbildēt:

- 1) par DL «Dubnas paliene» teritorijas uzraudzību, apsaimniekošanas organizēšanu – DAP Latgales reģionālajai administrācijai, DV,

- 2) par uzraudzības grupas veidošanu – DAP pārstāvei uzraudzības grupā SK,
- 3) par dabas lieguma “Dubnas paliene” DA plānu – VKB pārstāvei KV.

Ja nespējat noformulēt savu jautājumu šīs sanāksmes laikā, tad lūgums iesniegt jautājumus un priekšlikumus rakstiski līdz 18. decembrim, nosūtot uz pasta adresi vai elektroniskā pasta adresi. Ja jautājumi rodas vēlāk, laipni lūgti sazināties, visi priekšlikumi tiks uzklausti.

KV lūdz klātesošos iesaistīties un izteikt savus jautājumus un priekšlikumus.

SK informē, ka zemju īpašnieki vai biedrību un nodibinājumu pārstāvji var rakstīt uz e-pastu pasts@daba.gov.lv divu nedēļu laikā no šīs sanāksmes datuma un pieteikties dalībai uzraudzības grupā. Institūcijām tiks izsūtītas vēstules ar lūgumu nominēt pārstāvi uzraudzības grupai. SK lūdz pašvaldības painformēt savus iedzīvotājus un ieteikt zemju īpašniekiem pieteikties dalībai uzraudzības grupā.

KV nolasa rakstiski atsūtītu jautājumu – Leons Vaivods (turpmāk – LV) jautā, vai zemes īpašnieks pats drīkst veikt upes posma pļaušanu/attīrīšanu, ja upe pieder pašvaldībai? Zeme pie upes pieder jautātājam.

KV atbild, ka DA plānā tiks paredzēts apsaimniekošanas pasākums upes tīrīšanai, bet, ja zeme pieder pašvaldībai, tad ar pašvaldību tas noteikti jāaskaņo. KV lūdz DV paskaidrot, vai nepieciešama DAP atļauja?

DV atbild, ka upes pļaušanu var veikt zemes īpašnieks (upes krastā), neskatoties uz to, ka zeme pieder pašvaldībai, bet nepieciešams saskaņot ar pašvaldību. Būtu jāsaprot, cik lielos apmēros ir plānota upes tīrīšana. Ja tā ir tikai ūdensaugu izpļaušana, tad nav nepieciešami īpaši saskaņojumi. Jāņem vērā, ka atbilstoši saldūdens biotopu apsaimniekošanas vadlīnijām darbus jāveic laikā, kad tie ir visefektīvākie – tas ir vasaras periodā, vislabāk augustā. Krastus īpašnieks droši var pļaut, tam nav nepieciešami saskaņojumi un atļaujas.

Laura Grīnberga, saldūdens biotopu eksperte, piebilst, ka augus noteikti ir nepieciešams izvēt. Nevajadzētu izpļaut un palaist pa straumi, jo ir novērots, ka arī tā cilvēki dara. Tātad izpļauj un izvēc pēc iespējas tālu no piekrastes, lai palu un plūdu laikā tie netiktu ieskaloti atpakaļ upē.

KV nolasa LV jautājumu: “Vai var savā īpašumā iegūt daļu upes, kas piegulst manai zemei?” KV atbild, ka to DA plānā nevarēs risināt, tas jārunā ar pašvaldību, bet diez vai būs iespējams.

Regīna Indriķe, DAP pārstāve, saka, ka nereti nākas atbildēt uz zemes īpašnieku jautājumiem, kā apsaimniekot mitrās pļavas? Ar noganīšanu nesanāk, jo nav lopu, bet pļaušana īsti nav iespējama, jo ir pārāk slapjš. Domājot par to, kā apsaimniekot šo palieni, varētu plānā piedāvāt kādus risinājumus.

KV atbild, ka mēģinās kādu risinājumu piedāvāt. SU tērzētavā jautā: “Ko Jūs vēlētos sagaidīt no pašvaldības? Kā efektīvāk mēs varētu sniegt savu palīdzību, kā konkrēti iesaistīties? Jo man pagaidām man īsti nav skaidrs.” KV atbild, ka pašvaldības pārstāvis būs uzraudzības grupā, tad arī būs iespējams iesaistīties. Ja būs kādi jautājumi, tad noteikti sazināsimies. Pašlaik notiek informācijas apkopošanas posms, ja par kaut ko nebūs informācijas, tad sazināsimies. Paldies par piedāvāto palīdzību!

KV pateicas par dalību sanāksmē un lūdz tālākos jautājumus iesniegt rakstiski, izsaka cerību, ka tad, kad būs jau kādi plāna risinājumi, būs vairāk jautājumu, par kuriem diskutēt.

Sanāksmes dalībnieki pateicas un atvadās.

Sanāksme noslēdzas plkst. 15.35.

Protokolēja Kristīne Vilciņa